Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

U 37/2025 vp
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta asetukseksi puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi annetun asetuksen (EU) 2021/1119 muuttamisesta *(eurooppalainen ilmastolaki)*

Laura Aho
ympäristöministeriö
SuV 5.9.2025

Ehdotuksen tausta ja tavoitteet

- Eurooppalaisen ilmastolain mukaan ilmastolakiin asetettava vuodelle 2040 ilmastotavoite varmistamaan EU:n vuoden 2050 ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamisen
- Asetuksessa jo vuosien 2030 ja 2050 ilmastotavoitteet, 2040 tavoite näiden välitavoitteeksi
- Helmikuussa 2024 tiedonannot, joissa komission visio vuoden 2030 jälkeisestä siirtymästä kohti 2050 ilmastoneutraaliutta. Nk. 2040-tiedonannossa (ml. vaikutusarvio) komissio suositteli EU:lle 90%:n nettopäästövähennystavoitetta (E 10/2024 vp ja E 9/2024 vp)
- Komissio ehdotus eurooppalaisen ilmastolain muuttamiseksi 2.7.2025. Ehdotuksen tavoitteet:
  - ➢2040 ilmastotavoite varmistamaan vuoden 2050 ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamisen
  - ➢yleinen kehikko ohjaamaan 2040 tavoitteen toimeenpanon valmistelua ja varmistamaan, että eteneminen kohti 2050 ilmastoneutraaliustavoitetta tapahtuu pragmaattisesti ja joustavasti

Keskeiset ehdotukset 1/2

- Unionin laajuinen 90%:n nettopäästövähennystavoite vuodelle 2040 verrattuna 1990 tasoon. Tavoite kattaa kasvihuonekaasupäästöt sekä luonnolliset ja teolliset poistumat
- Yleinen kehikko ohjaamaan niiden ehdotuksien valmistelua, joilla toimeenpannaan 2040 tavoite, ts. lista seikoista, jotka komission huomioitava asianmukaisesti valmistelussa;
- Joustot
  - Rajattu osa 2040 tavoitteesta mahdollista kattaa Pariisin sopimuksen 6 artiklan mukaisilla korkealaatuisilla kv. ilmastoyksiköillä siten, että käyttö tukisi sekä EU:n että kolmansien maiden Pariisin sopimuksen mukaisia päästövähennyspolkuja. Käyttö mahdollista vuodesta 2036 lähtien ja määrä voisi vastata 3 %:a EU:n vuoden 1990 nettopäästöistä;
  - EU:n sisäisten pysyvien teknisten poistumien rooli EU:n päästökaupassa;
  - Sektoreiden väliset vahvistetut joustot tukemassa tavoitteiden kustannustehokasta saavuttamista;

Keskeiset ehdotukset 2/2

- Muu ohjaus

- jäsenvaltioiden 2030 jälkeisen ajan tavoitteissa ja toimissa huomioitava kustannustehokkuus, solidaarisuus, kansalliset olosuhteet;
- paras ja uusin tieteellinen tieto, ml. IPCC:n ja euroop-palaisen tieteellisen neuvottelukunnan uusimmat raportit;
- sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristövaikutukset;
- toimimatta jättämisen kustannukset, toiminnan hyödyt keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä;
- tarve varmistaa oikeudenmukainen ja sosiaalisesti tasapuolinen siirtymä kaikille;
- yksinkertaistaminen, teknologianeutraalius, kustannus-tehokkuus, taloudellinen tehokkuus ja tal. turvallisuus;
- ilmastotoimet investointien ja innovoinnin vauhdittajana;
- tarve vahvistaa unionin talouden, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten sekä hiilivuodolle eniten alttiina olevien alojen, maailmanlaajuista kilpailukykyä, jotta voidaan varmistaa tasapuolinen kilpailu;
- parhaat käytettävissä olevat kustannustehokkaat, turvalliset ja skaalautuvat teknologiat;
- energian kohtuuhintaisuus, energian toimitusvarmuus, energiatehokkuus ja energiatehokkuus etusijalle –periaate;
- oikeudenmukaisuus ja solidaarisuus jäsenvaltioiden välillä ja niiden sisällä;
- tarve varmistaa ympäristönsuojelullinen tehokkuus ja edistyminen ajan mittaan;
- tarve ylläpitää, hoitaa ja lisätä luonnollisia nieluja pitkällä aikavälillä sekä suojella ja palauttaa biologista monimuo-toisuutta sekä ottaa huomioon maankäyttösektorin epä-varmuudet, jotka liittyvät erityisesti ilmastonmuutoksen vaikutuksiin;
- investointitarpeet ja -mahdollisuudet, ml. yksityisen ja julkisen rahoituksen saatavuus;
- Kv. kehitys, toimet Pariisin sopimuksen pitkän aikavälin tavoitteiden ja YK:n ilmastosopimuksen tavoitteen saavuttamiseksi sekä EU:n kumppaneilleen antama tuki ilmastonmuutoksen ja sen vaikutusten torjunnassa;

Mahdollisuus hyödyntää Pariisin sopimuksen 6 artiklan mukaisia yksiköitä

- Ehdotetaan *mahdollisuutta (*ei velvoitetta), kattaa osa vuoden *2040 ilmastotavoitteesta* Pariisin sopimuksen 6 artiklan mukaisilla korkealaatuisilla ilmastoyksiköillä
- Merkittävä periaatteellinen muutos nykytilanteeseen, EU:n 2030 ja 2050 ilmastotavoitteet tulee saavuttaa EU:n sisäisesti
- Ehdotettu mahdollinen käyttömäärä, 3%:a EU:n vuoden 1990 nettopäästöistä, tulkittavissa kahdella tavalla
- Yksiköiden käyttöön liittyvät yksityiskohdat sovitaan EU:n lainsäädännössä myöhemmin; yksiköiden alkuperä- ja laatuvaatimukset, käyttö EU-sääntelyssä, yksiköiden hankinta

Valtioneuvoston kanta 1/2

- ✓Tuki ehdotukselle EU:n vuoden 2040 90%:n nettopäästövähennystavoitteesta, joka kattaa sekä päästöt että poistumat, edellyttäen että komission jatkotyötä ohjaavina periaatteina huomioidaan riittävällä tavalla maankäyttösektorin epävarmuudet, teknologianeutraalius, kustannustehokkuus ja teknologiset nielut
- ✓Välttämätöntä, että kaikki jäsenvaltiot tekevät osansa edettäessä kohti EU-tason 2050-ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamista.
- ✓Ehdotukset 2040 tavoitteen toimeenpanon valmistelua ohjaavaksi kehikoksi yleisesti perusteltuja.
- ✓Hyväksytään, että osa EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitteesta voidaan kattaa käyttämällä Pariisin sopimuksen 6 artiklan mukaisia korkealaatuisia yksiköitä.
- ✓Pidetään perusteltuna sallia 6 artiklan yksiköiden mahdollinen käyttö vuodesta 2036 lähtien
- ✓Varovaisuus pohdittaessa 6 artiklan yksiköiden käyttöä 2030 jälkeisen ajan ilmastoarkkitehtuurissa. Kriittinen suhtautuminen mahdollisuuteen käyttää yksiköitä EU:n päästökaupan velvoitteiden täyttämiseen.
- ✓Hyväksytään, että 2040 tavoitteen saavuttamiseksi hyödynnettävien 6 artiklan yksiköiden määrä voisi vastata kolmea prosenttia EU:n vuoden 1990 nettopäästöistä. Voidaan hyväksyä eurooppalaiseen ilmastolakiin myös komission ehdotuksesta poikkeava mahdollisuus yksiköiden käyttömääräksi.

Valtioneuvoston kanta 2/2

- ✓Artikla 6 yksiköitä koskevan ohjauksen tulisi olla mahdollisimman selkeää ja johtaa mahdollisimman niukkaan yksiköiden käyttöön.
- ✓Tuki ehdotus sektoreiden välisiksi joustoiksi, välttämätöntä ilmastotavoitteen vaikuttavalle ja kustannustehokkaalle toimeenpanolle. Joustojen avulla jäsenvaltioiden tulisi voida kompensoida ilmastotoimien hidasta etenemistä yhdellä sektorilla ripeämmin edistyneiden sektoreiden toimilla.
- ✓Teknisten nielujen sisällyttäminen EU:n yleiseen päästökauppaan tärkeää
- ✓EU:n 2040 ilmastotavoitetta toimeenpanevien säädösehdotuksien valmistelussa komission tulisi huomioida asianmukaisesti mm. maankäyttösektorin epävarmuudet, teknologianeutraalius ja kustannustehokkuus.
- ✓Taakanjakoasetus nykymuodossa ei edistä jäsenvaltioiden velvoitteiden erojen kaventumista ja ilmastotoimien kustannustehokkuutta eikä EU:n kustannustehokasta siirtymää ilmastoneutraaliuteen.
- ✓Jatkovalmistelussa tulisi huomioida mm. maatalouden haasteet ja sen ruoantuotantotehtävä, kestävän biotalouden edellytykset, meri- ja lentoliikenteen energiasiirtymän tilanne ja vaikutuksien huolellinen tarkastelu ml. näiden merkitys kilpailukyvylle ja resilienssille.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi